

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὡμὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικοῦ	Ἐξωτερικοῦ
Ἐτησίᾳ δρ. 16.—	Ἐτησίᾳ δρ. 20.—
Ἑξαμηνίως > 8,50	Ἑξαμηνίως > 10,50
Τριμηνίως > 4,50	Τριμηνίως > 5,50

ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ, δολλάρια 4

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗΝ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐσωτερικ. λεπ. 40 Ἐξωτερ. λεπ. 45

Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν ἐπίσης λεπ. 40

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐδριπίδου ἀρ. 38 παρὰ τὸ Βαρθολομαῖον

Περίοδος Β'.—Τόμος 28ος

Ἐν Ἀθήναις, 13 Μαρτίου 1921

Ἔτος 43ον.—Ἀριθ. 15

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΒΕΛΟΝΤΗΣ

[ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'. (Συνέχεια)

«Ὅταν κάμουν ἔφοδο οἱ Πρώσοι, συλλογίσθηκα, θάφθω τὸ ταμπόρλο μου, θά τρέξω γάρπάζω καίνο τὰ τουρέκι καὶ θά τοὺς βάλω κι' ἐγὼ στὸ κυνήγι μὲ τὴ λόγχη!»

Φυσούσε ἀέρας δυνατὸς κι' ἡ βροχὴ εἶχε ξαναρχίσει. Ὁ Κελλερμάν ξαναπέρασε καὶ δευτέρη φορὰ ἀπὸ τὸ μέτωπο τοῦ στρατοῦ του.

Οἱ ἴδιες πάλι ἀντήχησαν ζητωκραυγὲς καὶ τὰ συντάγματα τῆς πρώτης γραμμῆς προχώρησαν ὡς τὴν ἀκρὴ τοῦ ὁροπεδίου, σὰ νάνυπομο-νοῦσαν νὰ συγκρουσθῶν μὲ τὸν ἐχθρό.

Ἀξαφνα, ὁλόκληρος ὁ πρωσσικὸς στρατὸς ἐσταμάτησε.

Ὁ Μπρουνσβικ ἐπρόσταξε, γιατί δὲν τολμοῦσε πιά νὰ κάμῃ ἔφοδο καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ νίκη.

Τότε τὸ κανονίδι ξανάρχισε μὲ λύσσα κι' ἀπὸ τὰ δύο μέρη. Ἐδάσταξε ἀκόμα δύο ὥρες. Ἐπειτα ἦλθε τὸ σκοτάδι τῆς νύκτας κι' ἀπλώθηκε γρήγορα κάτω ἀπ' τὸν συνεφασμένο οὐρανόν. Συγχρόνως ἡ βροχὴ δυνάμωσε.

Ἀλλὰ κανένας δὲν αἰσθανόταν τὸ κρύο κι' ὁ ἐνθουσιασμός ὀλοένα μεγάλωνε. Ἀν ὁ Κελλερμάν ἀκούγε τοὺς στρατιῶτες, αὐτὸς τώρα θάκανε ἔφοδο ἐναντίον τῶν Πρώσων. Ἀλλὰ εἶχε τὴ φρόνηση νὰ κλείσῃ τοῦτιά του καὶ νὰ μὴν ἐκθέσῃ σὲ κίνδυνον τὴ βέβαιη πιά ἐπιτυχία.

Ἡ μάχη λίγο-λίγο ξεψυχοῦσε καὶ στίς ἑξῆς ἔπεσε ἡ τελευταία κανονιά ἀπὸ τὸ βουνὸ Ὑδρόν, ποὺ τὸ εἶχαν οἱ οὐσσάροι τοῦ Στέγγκελ.

Οἱ Πρώσοι ὑποχρεώθηκαν νὰ καταλισθοῦν ἐκεῖ στὴ λάσπη, χωρὶς σιγή, χωρὶς τρόφιμα, χωρὶς μαχθῆς. Ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας κι' ὁ δούκας Μπρουνσβικ ἐγκαταστάθηκαν στὸ χάνι τῆς Σελήνης, κι' αὐτὸ μισογκρεμισμένο. Μεγάλῃ ἀθυμία εἶχε κυριεύσει τὸν στρατὸ τῆς εἰσβολῆς.

Στίς ἑπτὰ, ἔφθασε ὁ Δυμουριὲ γιὰ νὰ συσχεθῇ μὲ τὸν Κελλερμάν, κι' ἐκλείσθηκαν οἱ δύο τοὺς στὴ μονάκριβη κάμαρα

καὶ σὲ λίγο τὰ γαλλικὰ στρατεύματα ξεκινούσαν μὲ ἡσυχία καὶ μὲ τάξη, γιὰ νὰ περάσουν τὸ ποταμάκι.

Τὴν ἄλλη μέρα, οἱ Πρώσοι τοὺς βρῆκαν μπροστὰ τοὺς ἀπειλητικούς, ὀχυρωμένους θαυμάσια. Ποῦ νὰ τολμήσουν νὰ τοὺς ἐπιτεθοῦν! Καὶ στίς 30 τοῦ Σεπτεμβρίου, ἄρχισε ἡ ὑποχώρησις. Ὡς τίς 14 τοῦ

Ἡ Λιζούλα κοίταξε τὰ τρομαγμένα πουλιά...

τοῦ μύλου. Ὅταν μπήκανε, εἶδαν ἕνα γρεναδιέρο, καθισμένο στὸ μόνο σκαμνί, ποὺ ὑπῆρχε καὶ-μέσα.

— Πρέπει νὰ μᾶς δώσῃς τὴ θέση σου, σύντροφε! τοῦ εἶπε ὁ Κελλερμάν.

Κι' ἐπειδὴ ὁ στρατιώτης δὲν ἀποκρίθηκε, ὁ στρατηγὸς τὸν ἐσπρωξ' ἐλαφρά. Ὁ γρεναδιέρος ἔπεσε κάτω: ἦταν νεκρός.

Λίγο βάζαξε ἡ σύσχεψις τῶν ἀρχηγῶν: Ἀποφάσισαν νὰ πᾶνε νὰ πιάσουν ὀχυρότερη θέση, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Ὠδου.

ἄλλου μηνός, οἱ Γάλλοι ξαναπῆραν τὸ Βερντέν, κι' ὕστερ' ἀπὸ ὀκτὼ μέρες ὁ Κελλερμάν ἐμπαινε στὸ Λογγβύ.

Τὴν ἴδια μέρα, τὸ κανόνι, ἀπὸ τὸ Μέγαρο τῶν Ἀπομάχων, βροντοφωνοῦσε στὸ λαὸ τοῦ Παρισιοῦ πὼς οὐτ' ἕνας Πρώσος δὲν πατοῦσε πιά τὸ ἔδαφος τῆς Γαλλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Πῶς ὁ Γιάννης Καρδινιάκ γνωρίσθηκε μὲ τὸν στρατηγὸ Κλεμπέ.

Ἀλλ' ἂν οἱ Πρώσοι, νικημένοι στὸ Βαλμύ, ὑποχώρησαν καὶ γύρισαν στὴ Γερμανία, δὲν θὰ πῶς ὅλος ὁ κίνδυνος εἶχε περάσει: οἱ Αὐστριακοὶ ἦταν ἀκόμα στὴ Γαλλία.

Εὐτυχῶς, ἡ Λίλλα ποὺ τὴν πολιορκοῦσαν, μπόρεσε νὰ βαστάξῃ κι' ἔτσι δόθηκε καιρὸς στοὺς στρατηγούς Λαμπουρτονναί καὶ Μπερνούιλλ νὰ τρέξουν ἐκεῖ μὲ ἀρκετὰ στρατεύματα, ποὺ ἀνάγκασαν τοὺς

Αυστριακούς να λύσουν εύθους την πολιορκία. Ωστόσο, μετά τη νίκη του Βαλμύ, ο στρατός του Δυμουριέ χωρίσθηκε σε διάφορα σώματα. Και το Έννατο ενώθηκε με το σώμα του στρατηγού Κουστίν που, κινηγώντας τους Πρώσους, είχε εισχωρήσει στο Παλατινάτο.

Ήταν μια πολύ τολμηρή προέλαση, γιατί έτσι το τμήμα αυτό του στρατού χωριζόταν ολοσφαιρικά από τα άλλα. Μα ο Κουστίν ήταν άφοβος κι' οι στρατιώτες του τον ακολουθούσαν μ' ένθουσιασμό. Άνέθηκαν τον Ρήνο και πήραν τρεις πόλεις: Σπίρε, Βόρμς και Φραγκεντάλ. Τέλος έφθασαν και στη Μαγεντία, που την κυριεύσαν στις 21 του Οκτώβρη του 1792.

Ποιός τον έπιασε τώρα το Γιάννη Καρδινάκι! Μα για φαντασθήτε! Από το Παρίσι, πεζός και πολεμώντας, να φθάσει στη Μαγεντία! Κι' ολοένα να προχωρή!

Κάθε φορά που το σύνταγμα του έμπαινε σε μια κατακτημένη πόλη, ο μικρός μας ήρωας, με το τριαντό στραδοφορεμένο, κοίταζε περήφανα και περιφρονητικά τους Γερμανούς άστούς, που, καθισμένοι στα κατώφλια των σπιτιών τους, έκάπνιζαν τις μακριές τους πίπες κι' έβλεπαν τον στρατιώτη έκεينو με μάτια έκπληκτα.

Οι Πρώσοι όμως, που ο Δυμουριέ έκαμε άσχημα να τους άρση νάνασυνταχθούν με την ήσυχία τους, γρήγορα έγιναν πάλι επιθετικοί. Κι' από τη δεξιά όχθη του Ρήνου, κυνήγησαν τους Γάλλους και τους άναγκασαν να γυρίσουν πίσω και να κλεισθούν στη Μαγεντία.

Άμέσως άρχισε ή πολιορκία.

Ήταν άρχές του Άπρίλη, του 1793.

Το πρώτο που έκαμε ο στρατηγός Κλεμπέ, ήταν να επιτάξει τα τρόφιμα που υπήρχαν στην πόλη, για να τα μοιράζει με δικαιοσύνη στο στρατό και στο λαό, κατά το διάστημα της πολιορκίας. Γιατί αυτό ήταν και το κυριώτερο. Δυστυχώς, στις άποθήκες της Μαγεντίας, που δεν περίμενε πως θα πολιορκηθώ, δεν βρισκόταν παρά λίγιστα αλεύρια και δημητριακά. Όσο για φρέσκο κρέας, έλειπε ολοσφαιρικά, γιατί δεν είχαν προφθάσει να μπάσουν τα κοπάδια από τις έξοχές, ούτε θά είχαν σανά για να τα τρέφουν.

Περιττό έως να προσθέσω, ότι έκεינו τον καιρό, δεν ήταν συνειθισμένες οι κονσέρβες. Οι μόνες κονσέρβες που έκαναν, ήταν τα παστά και τα καπνιστά κρέατα. Άλλά ούτε τέτοια δεν υπήρχαν πολλά στην πόλη. Κι' αυτά άκόμη τα ξερά όσπρια ήταν σπάνια, γιατί είχαν ξεθευθώ πολλά τον χειμώνα, που μόλις είχε περάσει.

Η κατάσταση λοιπόν δεν ήταν καθόλου εύχρηστη στη Μαγεντία.

— Δεν ξέρω μ'ήν άναγκασθώμε να φάμε και τα παπούτσια μας! έλεγε με τη χοντρή φωνή του ο στρατηγός Κλεμπέ. Ωστόσο, άς προσπαθήσουμε ναράξουμε

μερικά ζώα, να τα σφάζουμε και να τα παστώσουμε. Θα τάφαιρέσουμε από τον έχθρό, θα γεμίσουμε και τις κοιλιές μας!

Κι' ο στρατηγός έδωσε τα γέλια.

Έτσι, στις 11 του Άπρίλη, έγεινε μια γενναία νυκτερινή έξοδος.

Τα γαλλικά στρατεύματα βγήκαν από το Κάσσελ, — προάστειο της Μαγεντίας, — και διευθύνθηκαν σιωπηλά προς μια δυνατή θέση του έχθρου, που ήθελαν να την κυριεύσουν μ' αίφνιδισμό.

Δυστυχώς, ένας στρατιώτης, χωρίς καμιά διαταγή, έρριξε μια τουφέκιά. Αυτό το λάθος έφθασε για να ξυπνήσει ο έχθρος και να ματαιωθεί το σχέδιο των Γάλλων. Στη στιγμή άρχισε το τουφεκίδι.

Το Έννατο σύνταγμα βρισκόταν στο δεξιά, κοντά 'ς ένα χωριουδάκι. Μόλις άκουσαν τον πυροβολισμό, όλοι σταμάτησαν από ένστικτο. Ο Γιάννης, με το ταμπόρλο στο πλευρό, ξεχώρισε 'κει-κοντά την σιλουέττα του Βερναρδέ, που πήγαινε πεζός, γιατί έκτος από τους στρατηγούς, σε κανένα άξιωματικό δεν είχε δοθεί άδεια να καθολικέψη. Και τον άκουσε να λέει σιγά:

— Ψυχραιμία!.. Τί συμβαίνει;

Προφυλαγμένο πίσω από τα σπία, το Έννατο περίμενε ήσυχο. Στο άριστερό όμως, με φωνές και με θόρυβο, γινόταν συμπλοκή σώμα προς σώμα. Άξαφνα, ένας καλπαρός άντληγχε στο σκοτάδι και μαζί του ή φωνή του Κλεμπέ:

— Βερναρδέ! Βερναρδέ!.. Ένα τάγμα να πάη γρήγορα στο άριστερό!.. Ριχτήτε τους!.. Έφοδο με τη λόγχη!

Άμέσως ή διαταγή μετεδόθη κι' ο ταγματάρχης Λιντέϊ έφυγε με το τάγμα του και με τους τυμπανιστές.

Ο Γιάννης έκαμε νάκολουθήση, άλλά ο Βερναρδέ τον έφώναξε:

— Έσύ μείνε μαζί μου!

Θέλοντας και μ'ή, ο μικρός έμεινε. Κι' έτσι μπόρεσε νάκούη τη συνομιλία του Κλεμπέ με τον συνταγματάρχη.

— Το σχέδιο απέτυχε, είπε ο πρώτος τουλάχιστο άς μ'ή τα χάσουμε όλα. Μαζέψτε όσα ζώα μπορέσετε και κάμετέ τα, σιγά-σιγά, να βαδίσουν προς την Μαγεντία.

— Πολύ καλά!

— Ένας λόχος άρκεϊ γι' αυτό. Με το υπόλοιπο του στρατού σας να καταλάβετε το χωριό, νάπειλήσετε τα πλευρά του έχθρου και να προστατεύετε την έπιχείρηση. Γρήγορα! γρήγορα!

Πολύ γρήγορα μάλιστα: Ένας λόχος, με το λοχαγό Ρομάν, έσπασε τις πόρτες των σταύλων κι' έμάζεψε καμιά σαρανταριά βώδια. Οι στρατιώτες τα περιτοίχιζαν και τα έσπρωχναν προς τη Μαγεντία, ένώ το υπόλοιπο του Έννατου φύλαγε το χωριό και πυροβολούσε στο σκοτάδι.

Ο Γιάννης, πολύ συγκινημένος, — γιατί ήταν ή πρώτη του νυκτερινή μάχη, — είχε άνεση 'ς έν' άψηλό όρόσημο, για να βλέπη λιγάκι καλύτερα.

Τρία βήματ' από 'κει, στη γωνία ενός δρομάκου, είδε πάλι τον Κλεμπέ και τον Βερναρδέ, που συνομιλούσαν, φωτιζόμενοι κάθε τόσο από τις λάμπες των πυροβολισμών.

Στο άριστερό, ο θόρυβος λιγότερος, άπομακρυνόταν.

Άξαφνα, ο Γιάννης βλέπει με τρόμο έναν όμιλο Γερμανών. που οι περισσότεροι ήταν με τα μανικοπουκάμισα. Περιπατούσαν σιγά, προφυλακτικά, τοίχο-τοίχο, 'ς ένα πλάγιο δρόμο, κι' ήταν έτοιμοι να ξετρυπώσουν άκριβώς πίσω από τον Κλεμπέ και τον Βερναρδέ.

Άλλά ο μικρός μας φίλος δεν τάχασε.

Μόνος του, χωρίς καμιά διαταγή, άρχισε άμέσως να κτυπά συνάθροιση και να φωνάζει μ' όλη του τη δύναμη:

— Το νού σας!.. Άπό δω!.. Έρχονται!

Ήταν ή σωτηρία. Λιγάκι άκόμα και οι έχθροι έκεينو. θά σκότωναν ή θά αίχμαλώτιζαν τον Κλεμπέ και τον Βερναρδέ. Άλλ' άμα άκούσαν το ξαφνικό ταμπόρλισμα, οι Γερμανοί τάχασαν και ατάθηκαν. Κι' άρχισε 'κει μια σφαγή, που ποτέ δεν θά την ξεχάσει ο Γιάννης! Μόνο που δεν έβάσταξε πολύ. Όσοι έχθρους βρήκαν 'ς έκεينو το δρόμο, οι Γάλλοι τους σκότωσαν. Τους «ξεκαθάρισαν», καθώς έλεγε ο Λαφαμέ, που είχε καρρώσει με τη λόγχη του, στην πόρτα μιας αποθήκης, ένα δυστυχισμένο άξιωματικό.

(Έπεται συνέχεια)

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

[Κατά το Γαλλικό του λοχαγού Danrit]

ΝΗΝΕΜΙΑ (*)

Μουρα συντήρεια της βροχής
σά βράχοι γκρεμισμένοι
Κρεμνιούντ' άκόμα στ' ουρανό
τη γαλαξία άγκάλη.

Η δύση μ' αίμα τάβανε.

Τώρα σιγή μεγάλη...

Ω σύννεφα, το πένθος σας
τη φύση πώς βαρύνει!

Οι κλώνοι σειούνται των δεινών
άνησχοι, κλομμένοι.

Τίποτ' άκόμα δεν το μ'ή

τίποτα δεν έπίστεψε

που ήλθε ή γαλήνη πάλι.

Άκόμη ή Φύση σ' όνειρα
βουτιέται τρομαγμένη...

Κι' επάνω από τη θάλασσα,

που ο ουρανός μαυρίζει,

Το πέταγμα του άνήσυχος
ο γλάρος ξανοιχίζει.

Τί να φοβάται το πουλί;

— Φοβάται τον άγέρα.

Παύ φλόγιζαν οι κεραυνοί...

Μήπως στο πέταγμα του

Άγγίλουνε το θάνατο

τα κάτασπρα φτερά του,

Προτού τον 'Ηλιο ξαναδ'ή
και την 'Ωραία Μέρα!...

ΣΤΕΦ. ΠΑΝΤΕΡΜΑΛΗΣ

(*) Οι στίχοι αυτοί γράφηκαν κατά τον Πόλεμο, μια μέρα που γίνονταν πολύς λόγος για Ειρήνη.

ΤΟ ΕΛΚΗΘΡΟ

[Του Camille Norbert]

Μέσα σε μια φτωχή καλύβα ξυλοκόπου, έκει στην άκρη του δάσους, μια νέα γυναίκα συνδούλιζε μια μεγάλη φωτιά από κείνες που σου κάνει τόσο καλό να τη βλέπεις τις μεγάλες και κρύες βραδυές του χειμώνα.

Η σούπα έδραζε με μεγάλο θόρυβο μετ' στο σουκάκι, ο νοικοκύρης του σπιτιού δεν ήταν άκόμα για το δείπνο κι' ή γυναίκα φαινόταν άνήσυχη και ταραγμένη. Κάθε τόσο μισόνοιγε την πόρτα μ' όλο τον άνεμο που της έδερνε το πρόσωπο. Και άκουγε... Τίποτα... όλα σκοτεινά και σιωπηλά. Και το χιόνι έπεφτε ολοένα.

— Ο μπαμπάς σου δε φαίνεται άκόμα, γυρίζει και λέει σ' ένα άγοράκι ως δώδεκα χρονών που στεκότανε πλάγι της και κοίταζε κι' αυτό το δρόμο. Με τέτοιο καιρό! Φτάνει να μ'ήνε έπαθε τίποτα!

— Νά τος μαμά, νά τος! φώναζε ο Γιάνκος που το διαπεραστικό του βλέμμα ξεχώρισε μια σκιά που προχωρούσε με κόπο άπάνω στο χιόνι. Κι' άρρωστε να τον βοηθήσει.

Τίποτα από λίγες στιγμές, ο ξυλοκόπος έμπαινε μετ' στην καλύβα άκουμπώντας στον ώμο του γιού του.

Έβγαλε τα βρεμμένα του φορέματα και φόρεσε μια ξεστή ζακέττα από χοντρό μαλλί.

Μά στέκεται γλωμρός και συλλογισμένος και δεν έχει την εθιμία που έχει κάθε βράδυ σάν γυρίζει. Έκ'φ'ν άπλώνει τα χέρια... θέλει να μιλήσει... Τά χείλη του μισανοίγουν μ' ήχος δε βγαίνει. Τα μάτια του κλείνουν και θάπεφτε αν δεν τον έπιασε ή Μάρθα, ή γυναίκα του.

— Γρήγορα, Γιάνκο, του λέει. Δεν μπορούμε να τον πάμε στο κρεβάτι του, έτσι βαρύς που είναι. Τράβα το στρώμα, ρίξ το κατά γής και τον βάλουμε επάνω. Θεέ μου! τί να κάμω; Πού να βρούμε τον γιατρό;

— Τρέχω εγώ, λέγει ο Γιάνκος. Θα τον φέρω στη στιγμή.

— Όχι, όχι. Άδύνατο αυτό. Είναι νύχτα και δεν μπορείς να π'ες τόσο μακριά μ' αυτό τον καιρό. Θα πάω εγώ.

— Έσύ! Ά, όχι μαμά! Πώς θέλεις να γρονθίσω εγώ τον μπαμπά μόνος μου; Έπειτα εγώ τρέχω καλύτερα από σένα, το ξέρεις.

— Άλήθεια! Πώς να σ' άψωμ έδω, ένα παιδί, μόνο μ' έναν άρρωστο, έτοιμο-θάνατο έως.

Ο Γιάνκος, φόρεσε κιόλα τα ξυλοπέδιλά του κι' άρπαξε ένα μπαπούνη που ήταν σε μιάν άκρη της καλύβας.

Η καμένη ή Μάρθα ρίχνει μια ματιά άπελπισμένη στον άνδρα της και στο γιό της.

— Θεέ μου! ψιθυρίζει λυγρή μου.

Ο Μούργος που ήταν καλοστρωμένος πλάγι στη φωτιά, σηκώθηκε κι' αυτός σάν είδε το Γιάνκο να βγαίνει κι' έτρεξε να τον προτάρχη.

Η παγωνιά έκανε το χιόνι να τρίξει όπως έπεφτε. Γλυστρούσε σε κάθε βήμα 'Αδιάφορο. Άς έφτανε στη χώρα νάβρισκε στο σπίτι του το γιατρό, πούταν τόσο καλός για τη φτωχολογιά!

Στην άκρη του δρόμου έπρεπε να διαλέξει για να πάρη είτε το μεγάλο δρόμο, είτε ένα μονοπάτι που θά τον έκανε να κερδίσει ένα τέταρτο της ώρας. Άλήθεια, μ' αυτό το χιόνι, το μονοπάτι θάταν επικίνδυνο έως. Ο πόθος του όμως να φτάσει το γρηγορώτερο ήταν μεγαλύτερος από τη φρόνηση. Το χιόνι ήταν πιο παχύ στο μονοπάτι, δεν ήξευρε καλά-καλά που πατούσε.

Άξαφνα άρνει μια φωνή, το χιόνι ξεφύγει κάτω από τα πόδια του και πέφτει τυλιγμένος, τυφλωμένος από το χιόνι μέσα σ' ένα χαντάκι που βρισκόταν πλάγι στο δρόμο.

Ο Μούργος μένει επάνω και γυρίζει λυπητερά, μ'ά δεν μπορεί να βοηθήσει τον μικρό του κύριο, που μόλις έπεσε τινάχτηκε γερά, έδιωξε τα χιόνια από το πρόσωπό του και προσπαθούσε νάνεβη. Άδικα όμως βασανίζεται. Το πόδι του παντού γλυστράει και πέφτει ξανά. Ένα πόνο νοιώθει στο άριστερό του γόνατο που του κάμνει το πόδι τόσο βαρύ, που δεν μπορεί πιά να το σηκώσει.

— Πατέρα μου! φωνάζει το άμειρο παιδί με τα δάχρυα στα μάτια. Θεέ μου, σπλαχνίσου τον πατέρα μου. Ποιος θά πάη να βρ'ή το γιατρό τώρα!

— Ήβ'βα, ύπολοχαγέ, στην ύγεία σου! φώναζε χαριπιά ο παππούς, απλώνοντας το ποτήρι του στο νέο άξιωματικό που ήρθε στον πύργο με δυό ήμερών άδεια.

Ήταν άνδραίο, καλό και όμορφο παληκάρι ο Ρογής, το καμάρι του σπιτιού. Ο Έρρίκος και ο Άνδρέας, οι μικρότεροί του, είναι καταμαγευμένοι από τη στολή και το παράστημα του ξαδέφρου των και από τις χρυσές επωμίδες του. Ά, κι' αυτοί θά γίνουν άξιωματικοί!

— Έέρεις, Ρογής, είπε ο Έρρίκος, τί μ'ες χάρισε ο παππούς για τα Χριστούγεννα; Για μάντεψε!

— Ά, Έρρίκο, δεν μπορώ να λύνω αινίγματα. Τί είναι;

— Ένα έλκηθρο. Ένα άληθινό έλκηθρο. Ζεύουμε το άλογο κι' ο Γιάννης το κάνει να γλυστράη σάν βέλος επάνω στο δρόμο. Και... αλήθεια δε χιονίζει πιο καθόλου. Κι' έχει κι' ένα φεγγάρι έσοχο. Θέλεις να δοκιμάσουμε το έλκηθρο άπόψε;

— Άμέσως κι' όλας.

— Ναι, ναι, παππού, κι' ο Ρογής το θέλει.

— Όχι, λέει ή μητέρα, αύριο την ή μέρα καλύτερα.

— Όχι, λέει ή μητέρα, αύριο την ή μέρα καλύτερα.

— Όχι, μαμά, σε παρακαλώ, άπόψε με τα φώτα. Δεν είναι καλύτερα, Ρογής. άπόψε με τα φώτα;

— Μά...

— Βλέπεις, μαμά, κι' ο κύριος ύπολοχαγός το ζητεί.

— Έλα, άψήσε τους, λέγει κι' ο παππούς, άφού ο Ρογής τόσο το επιθυμεί.

Ζέψανε το άλογο κι' ο Γιάννης ο άμαξάς ανέθηκε στο καθισμά του. Οι τρεις νέοι τυλίχτηκαν με ζεστές κουβέρτες, σά να πήγαιναν ταξείδι για τις στέπες, και το έλκηθρο μ' άναμμένα τα φανάρια του, έτρεξε γρήγορα στον παγωμένο δρόμο.

— Τί ώρα'α, έ Ρογής, φώναζε ένθουσιασμένος ο Άνδρέας. Κοίτα τα κάτασπρα λειβάδια με το φως του φεγγαριού.

— Τί κρέμα, λέει κι' ο Έρρίκος, να μην είναι και τίποτα λυκοί που να σούλιάζουν από πίσω μας, άντίς τα σκυλιά μας...

Έξαφνα ο Ρογής του πιάνει το μπράτσο.

— Σώπα... άκου!...

Κι' ο Γιάννης άκουσε κι' αυτός και σταμάτησε το άλογο.

— Βοήθεια, βοήθεια! φώναζε μια παρχονιάτικη φωνή παιδιού.

— Ποιος φωνάζει, αποκρίθηκε ο Ρογής και πήδηξε κάτω από το έλκηθρο. Πού είσαι;

— Μέσα στο χαντάκι, δεν μπορώ να νεβώ.

— Ένα παιδί, λέει ο Ρογής. Θάναυ στο χαντάκι του μονοπατιού, όπως φαίνεται. Και χωρίς να περιμένη τον άμαξά που έλεγε να πάη να ιδ'ή, ξεκίνησε ο ίδιος.

Ο δρόμος γλυστράει προμερά. Μά ανθρωπος που από παιδί έχει συνειθίσει σ' όλο του είδους τα γυμνάσια επάνω στο χιόνι, δεν δίνει σημασία.

(Έπεται το τέλος)

Σ. ΜΑΥΡΙΔΗΣ

ΚΥΚΛΑΜΙΕΣ

Δεύτερο.

Μέτ' στην καθαρία σου χαρά,
δε βρισκαί τόπο ή αλήθεια.

(Σέλλας)

Μικρό μου φίλε, πώς ξηλεύω
Τη διάφανή σου τη χαρά!
Που την ποθώ και τη γυρεύω

Σάν το πουλί, που όλο απλώνει
Τα μαδμένα του φτερά
Προς κάτι, που δεν το ζυγώνει.

Όι το γελάνε, που όμορφαίνει
Την όψη σου την παιδική,
πώς μεγαλώνει, πώς αθάινει

Και μοιάζει με χρυσό στεφάνι,
Που μια θεά μοναδική
Στο μέτωπό σου γύρω βάνει.

ΙΩ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ· ΓΙΑΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΚΑΓΓΕΛΑΚΙ

'Αγορητοί μου

ΡΗΚΑ κόσμο, το

πρώι ένεϊνο, μπροστά στη θυρίδα του Τηλεγραφείου, κι' εστάθηκα παράμερα, ως νάραιώθη λίγω και να πάρω σειρά, για να δώσω

κι' εγώ το τηλεγράφημά μου. Με είδε ο υπάλληλος, που μ' εγνώριζε, και μου έγνεψε να πλησιάσω, πρόθυμος ίσως να μου δώση σειρά αυτός... "Αν κι' ήταν πολύ εύγενικό το ελατήριο της προθυμίας του, —γιατί εγώ δεν είμαι ούτε πλουτοκράτης, ούτε βουλευτής, παρά ένας απλός συγγραφέας, ώστε οι άνθρωποι αυτοί που μπορεί να με ξέρουν και να με περιποιούνται, δεν το κάνουν βέβαια από κανένα συμφέρο, με καμμία ύστεροβουλία, παρ' απόμια άγνη εκτίμηση κι' ευγνωμοσύνη, αυτός γιατί του δακρύλαξα τον γιό του με τη "Διάπλαση", ο άλλος γιατί σε μια σπάνια ώρα ευκαιρίας, μέσα στην κουρασμένη του ζωή, βρήκε κάποια ευχαρίστηση διαβάζοντας ένα μου βιβλίο, — εγώ, λέω, δε θέλησα να έπωρεληθώ. "Όλοι αυτοί που περιμεναν, στριμωγμένοι, τη σειρά τους, είχαν έλθει πρωτότερα από μένα. Δίκιο λοιπόν ήταν να τους περιμένω.

Αυτή η προσηγορία της του άλλου, αυτή η σειρά, είναι, για μένα, κάτι ιερό κι' απαραβίαστο. Μα μικρός μ'α μεγάλος, μ'α φτωχός μ'α πλούσιος, καθέννας πηγαίνει με τη σειρά του κι' ο άλλος όφειλε να του τη σεβαστή. Ο σεβασμός αυτός, στον πολιτισμένο κόσμο, επιβάλλεται και με τη βία. Παντού, 'ε όλες τις θυρίδες, υπάρχει κάποιο καγγελάκι. Σε Τράπεζες, σε Ταχυδρομεία, σε Τηλεγραφεία, σε Θέατρα, όπου υπάρχει θυρίδα για τον κόσμο, το καγγελάκι αυτό δε λείπει. Είναι ο φραγμός, να πούμε, στην αούταιρεσία. Από τη μια μεριά μπαίνουν, από την άλλη βγαίνουν. Ο ένας πίσω απ' τον άλλο. Κι' έτσι σχηματίζεται ή λεγόμενη ούρα.

Κάποτε, μπορεί κανείς να περιμένει καί δάκαιρες ώρες, ως να έρθη ή σειρά του να φθάση στη θυρίδα. Κι' αλλοίμονο 'ε εκείνον που θα τολμούσε να πάη πιο μπροστά, σπρώχνοντας, παραμερίζοντας ή 'ε εκείνον που θα δίνε, από πίσω, λεπτά 'ε έναν πιο μπροστινό, για να του βγάλει, να πούμε, εισιτήριο μαζί με το δικό του, (πρόβλημα που 'ε έμεις γίνεται καθημέρα) ή στον υπάλληλο, που θα παύει να δικά του τηλεγράφημα τη στιγμή που θα πρέπει να πάη το δικό του: θα του ριχνόνταν όλοι, να τον φάνε: θα φώναζαν το χωροφύλακα να τον πάρη μέσα: θα έκαναν επανάσταση.

Ο ίδιος ο βασιλιάς, εκεί-πέρα, αν πήγαινε να δώση ένα τηλεγράφημα, θα περίμενε να τελειώσουν οι προηγούμενοι. Γιατί εκεί είναι που εφαρμόζεται πιστά ή παροιμία: «'Αν είσαι και παπάζ, με την άρδα σου θα πάζ»...

Νεοελληνική ή παροιμία' κι' όμως εδώ 'ε έμεις δεν εφαρμόζεται και τόσο... Νά, εκεί που περίμενα, έδλεπα πολλούς που επιχειρούσαν, και κάποτε κατόρθωναν, με πολλούς και διάφορους τρόπους, να περνούν πιο μπροστά. Ο ένας έκανε τον καμπαρό ο και με το ύφος του μόνο ανάγκαζε τους άλλους να παραμερίζουν από ένστικτο (ένα είδος, να πούμε, ψυχολογικής βίας). Ο άλλος, δυνατός κι' αυθάδης, έσπρωχνε. Ο τρίτος, μικρός και πονηρός, γλιστρούσε. Γινόνταν καυγάδες κι' — "Ε, κύριος! Είναι ή σειρά μου! — "Όχι, είναι ή δική μου! — "Ήσυχία, ο κύριος έχει δικίον! Είδα κι' έναν, που προσπαθούσε ναπομακρύνει, να βάλει πίσω του ένα μικρό υπηρέτη: — "Εσύ 'σαι, παιδί, του έλεγε: έχεις καιρό να περιμένεις: άσε να δώσω πρώτα εγώ, που είμαι βιαστικός. — Μα κι' εγώ είμαι, απαντούσε ο μικρός: αν άργήσω, θα φάω ξύλο από τον άφεντικό μου: του λόγου σου όμως αν άργήσης, δεν θα σε δείρη κανένας! Και μιλούσε πολύ σωστά ο μικρός! Οι δυστυχισμένοι αυτοί υπηρέτακοι είναι πάντα πιο βιαστικοί από πολλούς μεγάλους χαπομέρηδες. Κι' άλλο να φάη κανείς ξύλο, αν άργήση, κι' άλλο να χάση ένα τέταρτο από τον περίπατό του στον ήλιο ή τη φλυαρία του στο καφεείο...

Άλλα δεν είναι δυνατό να εξετάζονται ό'λ' αυτά μπροστά στις θυρίδες και να γίνεται δικαστήριο επιτόπου, για ναπομακρυνεται ποιος είναι δικίον να πρώτοπεράση! Γι' αυτό βάζουν το καγγελάκι εκείνο, που ορίζει τη σειρά του καθένος με την προτεραιότητα και που το σεβούνται όλοι. Εκεί-πέρα ένοσθ, στους ευτυχισμένους τόπους, όπου κάθε άνθρωπος έχει τέλεια συνήθεια, όχι μόνο των δικαιωμάτων του, αλλά και των καθηκόντων του, και πρώτο καθήκον απ' όλα θεωρεί να σεβεται το δικαίωμα του άλλου, και του πιο αδύνατου, και του πιο μικρού. Γιατί μόνο έτσι μπορούν οι άνθρωποι να ζουν άρμονικά, ειρηνικά, αδελφικά κι' ευτυχισμένα σε μια κοινωνία σ'α σε μια οικογένεια. Αλλοιότιχα θάπρεπε να πάρη κανένας το τουφέκι του και να τραβή για τα βουνά...

Άλλα 'ε έμεις, δυστυχώς, αυτή ή «τέλεια συνήθεια» λείπει. Έτσι λείπει και το καγγελάκι, εν' από τα σύμβολα της. Κι' όποιος θέλει, — φτάνει να μπορεί, — καταπατεί μια χαρά κάθε δικαίωμα. Και νά, καθώς στεκόμουν εκεί και περίμενα, βλέποντας και συλλογίζόμενος αυτό που σ'α είπα, — βλέπω κι' έναν άνθρωπο, ένα μάγκλαρο, τέλειο Ρωμίο, να μπαίνει όρμητικά και να προσπαθή, σπρώχνοντας, να παραμερίση ό'λον εκείνο τον κόσμο, για

να πάη μπροστά του λόγου του!... Πολλοί υποχώρησαν στην όρμη του, — γιατί έχουμε κι' αυτό το κακό: υποχωρούμε εύκολα σ' εκείνους που καταπατούν τα δικαιώματά μας, ίσως γιατί 'ε άλλη περίπτωση θα καταπατούσαμε και μες τα δικά τους, — μερικοί όμως διαμαρτυρήθηκαν και κάποιος του φώναζε ζωηρά:

— "Ε, σταθήτε!... Με τη σειρά σας θα πάτε!... Γιατίδούρια είμαστε μες, που περιμένουμε τόση ώρα;

— Δεν ξέρω τί είσαστε σεις, του αποκρίθηκε ο Ρωμίος, σπρώχνοντας ακόμα: μα εγώ δεν είμαι: γιατίδούρι και δεν τρώω άχαρα!... Τι το κάνετε δώ; Ρωσσία; Μόνο στη Ρωσσία, που ήμουν, έδλεπα τους γαλχούς να σχηματίζουν ούρα. Μα έμεις δεν τα ξέρουμε αυτά! Νά, όποιος τύχη, όποιος προφτάση, όποιος μπορείση!...

Και μιλώντας έτσι, δυνατά και θαρρετά, έσπρωχνε ως που έφθασε μπροστά στη θυρίδα. Με το έτσι θέλω!

Περικό να σ'ας πω τώρα τί απέγεινε. Σ'ας διηγήθηκα το επεισόδιο, μόνο για να ιδήτε τη ρωμική αντίληψη: Η τάξη, λέει, ή πειθαρχία, είναι για τους γαλχούς, για τους κουτούς. Έμεις είμαστε έξυπνοι και πρέπει να κάνουμε ό,τι θέλουμε. «'Όποιος προφτάση». Δηλαδή το δικίον του ισχυροτέρου.

Ας ελπίσουμε όμως πως ή αντίληψη αυτή όλοένα παλύνει και πως ή καινούργια γενιά θα βγή στην κοινωνία με άλλη, πολύ διαφορετική...

Σ'ας ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ του JULES VERNE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'. (Συνέχεια)

Οι γυναίκες έφυγαν κι' έμειναν μόνο οι άντρες. Ήταν καιρός, γιατί ή βροχή άρχισε να πέφτει με χοντρό χαλάζι.

Με πολύν κόπο, ο Χάρρυ Γκούλδ κι' οι σύντροφοί του κατόρθωναν να στέκονται κοντά στη βάρκα, που δεν ήθελαν να την εγκαταλείψουν. Τάχρια κύματα έσάρωναν τώρα όλη την ακρογιαλία.

Ο κίνδυνος ήταν μεγάλος. Κάθε φορά που κτυπούσε κανένα κύμα τη βάρκα, την άρπαζαν όλοι από τα πλευρά της και την κρατούσαν μ' όλη τους τη δύναμη.

Άλλα σε λίγο ή ύσέλλα θέριψε. Από είκοσι μεριάς άστράφτε πλατεία. Κεραινοί κτυπούσαν τη βραχοσειρά κι' άκουγες τα συντρίμια να πέφτουν άπάνω σ'α φύκια.

Και νά, ένα κύμα γιγάντιο, είκοσιπέντε τουλάχιστο μέτρα ψηλό, όρμηξ στην άμμουδιά σ'α σίφουνες.

Ο Χάρρυ Γκούλδ κι' οι σύντροφοί του άναποδογυρίζονταν κι' έπειτα σπρώχνονταν ως τα φύκια, σ'α πόδια της βραχοσειράς. Είναι θαύμα πως το φοβερό αυτό κύμα δεν τους παραστέρνει, όταν γυρίση στη θάλασσα!

Άλλ' αν έσώθηκαν οι άνθρωποι, το κακό που φοβόνταν τόσο, είχε γίνει. Η βάρκα ξεκόλλησε, παρασύρθηκε, τινάχθηκε ως τους βράχους του ακρωτηρίου, συντρίθηκε άπάνω τους, και τα κομμάτια της, αφού στάθηκαν μιά στιγμή στους άφροδες της δίνης, χάθηκαν πίσω από το βουνάλακι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Δευή θέση! — Η Τζέννυ όμως κι' ο Φρίτς δεν χάνουν καθ' έλαίδα. — Προσπάθεια κι' άναγνώριση της ανατολικής άκτης. — Ο άλματτος του Αναμμένου Βράχου. — Το τέλος του χρόνου.

Και τώρα; Πως θάφευγαν από το ξερονήσι εκείνο, πως θα γυρίζαν στους δικούς τους;

Στη μεγάλη συμφορά, μόνο ο Τζών Μπλόκ βρήκ' ένα λόγο παρηγορίας:

— "Ας είναι, είπε, πάλι καλά! Για φαντασθήτε να μ'α εύρισκε αυτή ή τρικυμία στη μέση του Ωκεανού! Θα βούλιαζε ή βάρκα μας μ'α μαζί της κι' έμεις!...

Σ' αυτό ο Φρίτς δεν αποκρίθηκε τίποτα. Και με τη ραχδαία βροχή γύρισε στη σπηλιά, όπου περίμεναν οι γυναίκες. Ευτυχώς ή σπηλιά, που ήταν στη γωνιά του ακρωτηρίου, δεν είχε πλημμυρίσει.

Κατά τα μεσάνυχτα, όταν έπαψε πιά ο κατακλυσμός, ο ναύκληρος έδχαλε από ένα κοίλωμα των βράχων ξερά φύκια και τάναψε στην είσοδο της σπηλιάς. Στη φωτιά αυτή στέγνωσαν γρήγορα τα ρούχα, που ήταν μουσκεμα από τη βροχή και τα κύματα.

Η τρικυμία βάσταζε όλη τη νύκτα. Άνεμος, άστραπές, βροντές, κεραυνοί. Το πρωί, όταν οι άνδρες βγήκαν από τη σπηλιά, βρήκαν την ακρογιαλία σπαρμένη από συντρίμια βράχων. Η βραχοσειρά όμως δεν είχε σχισθή, δεν είχε ανοίξει πουθενά, ώστε να μπορέσουν να σκαρφαλώσουν στην κορφή.

Από τη βάρκα δεν έμειναν, προφυλαγμένα στη σπηλιά, παρά το κατάρτι, το μεγάλο πανί, ο φλόκος, τα σχοινιά, το τιμόνι, ή άγκυρα με την αλυσίδα της, οι σανίδες των πάγκων και τα βαρέλια του νερού. Άπ' αυτά όλα, πολλά ήταν μισοσπαρμένα. Μα και γερά να ήταν, τί θα τάνκαν τώρα χωρίς βάρκα;

— Τι δυστυχία! είπε ο Φρίτς. Άν δεν είχαμε τουλάχιστο τις γυναίκες...

— Τρεις γυναίκες κι' ένα παιδί!... Τι θάπογγινουν μέσα σ'α μιά σπηλιά;

Ο Φραγκίσκος, μ' όλη του την πίστη στο Θεό, αυτή τη φορά σιωπούσε, μ'α ξέροντας τί να πη... Και περίλυπος, άκούοντας τον Τζών Μπλόκ, που πήγαινε να ιδή αν υπήρχαν ακόμα αυγά χελώνας.

Ο πλοίαρχος Γκούλδ, ο Φρίτς κι' ο Τζέιμς τριγύριζαν σ'α ακρογιαλία, ενό ή

Τζέννυ, ή Ντόλλ κι' ή Σουζάννα, με θλιμμένη καρδιά, έκαναν τις συνειθισμένες εργασίες. Ο μικρός Μπόμπης, αδιάφορος, έπαιζε στην άμμουδιά. Κι' αφού σγύριζαν το σπίτι, — αν ήταν σπίτι αυτό που είχαν τώρα, — οι τρεις γυναίκες έκάθονταν να μιλήσουν.

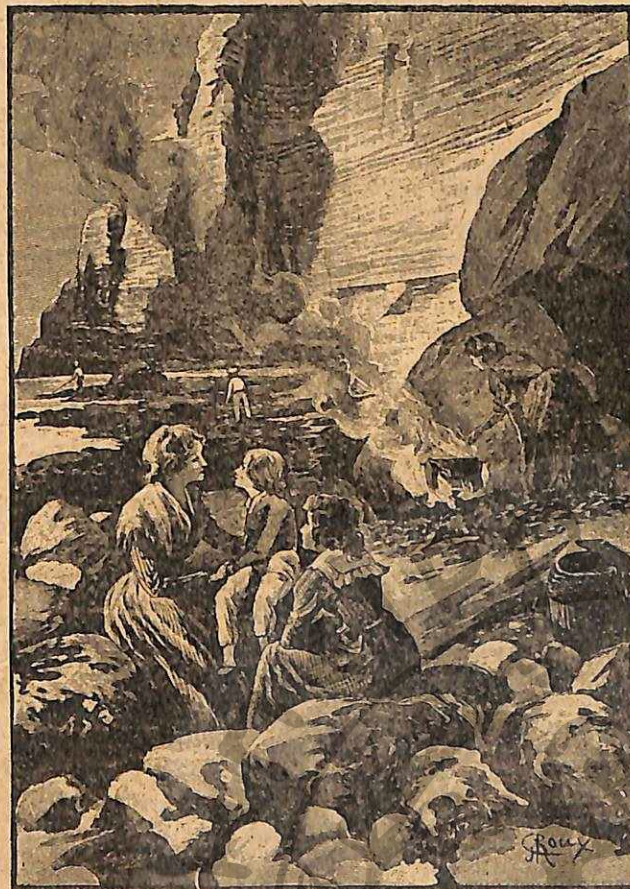
— Τι θά γίνουμε!... είπε πρώτη ή Σουζάννα.

— Άδύνατο πιά να φύγουμε! έπρόσθεσε ή Ντόλλ. Κι' έρχεται χειμώνας...

— Πρέπει να κάνουμε ύπομονή και νάχουμε θάρρος! είπε ή Τζέννυ.

— Σ' αυτή τη θέση... πως μπορούμε; είπε ή Σουζάννα.

— Και όμως, αυτό είναι το χρέος μας! Οι άντρες μας θα υποφέρουν πολύ περισ-

«Η Τζέννυ τον έκάθισε στα γόνατά της...» (Σελ. 117, στ. γ')

σότερο. όταν θα μ'α βλέπουν να κλαίμε... — Εσύ, Τζέννυ, είσαι δυνατή, είπε ή Ντόλλ. Μπορείς νάντέχης σε κάθε δοκιμασία. Έμεις όμως...

— Νά, μ'α μ'α ξεχνάτε πως ο πλοίαρχος Γκούλδ κι' οι γενναίοι του σύντροφοί θα κάμουν ό,τι μπορέσουν για να μ'α σώσουν!

— Και τί θα μπορέσουν να κάνουν; — Δεν ξέρω, Σουζάννα, μ'α θα το κατορθώσουν. Φθάνει μόνο να μ'α μην τους επιδοξουμε μες με τη λιποψυχία μας.

— Παιδί μου... παιδί μου... ψιθύρισε ή Σουζάννα με δακρυμένα μάτια.

Κι' ο μικρός Μπόμπης, που γύρισε κείνη τη στιγμή κι' είδε τη μητέρα του να κλαίει, γούρλωσε τα μάτια του από την έκπληξη.

Η Τζέννυ τότε τον τραβήξε κοντά της και τον έκάθισε στα γόνατά της.

— Δεν είναι τίποτα, χρυσό μου, του είπε. Η μαμιά σου ανησύχησε που σε φώναζε και δεν της αποκρίθηκες. Ήσουν μακριά!... Έπαίξεις;

— Νά, αποκρίθηκε ο μικρός: με την βαρκούλα που μου έκαμε ο κύριος Μπλόκ! Θέλω όμως να της βάλω και πανάκι... Στην άμμουδιά είναι λάκκοι γεμάτοι νερό και 'ε αυτούς μπορεί να πλέη ή βαρκούλα μου... Η θεία Ντόλλ μου υποσχέθηκε να μου κάνει ένα πανάκι...

— Νά, Μπόμπης μου... θα σου το κάνω σήμερα, είπε ή Ντόλλ.

— Τότε να μου κάνης δυό, αποκρίθηκε ο Μπόμπης. Δυό δεν είχε κι' ή βάρκα που μ'α έφερε δώ;

— Νά, νά, είπε ή Τζέννυ. Η θεία Ντόλλ θα σου κάνει το μεγάλο πανί, κι' εγώ το φλόνο.

— Α, ωραία! φώναξε ο Μπόμπης, κτυπώντας τα χεράκια του. Μα που είναι ή βάρκα μας; Δεν την βλέπω σήμερα.

— Πήγε στο ψάρεμα... θα γυρίση με ψάρια... Τι σε μέλει όμως; Εσύ δεν έχεις τη δική σου;

— Μα με τη δική μου δεν τα-ξειδαίει κανένας! Πρέπει νάχουμε μια που να μ'α χωρή όλους.

— Καλά, καλά... Πήγαινε τώρα να παίξης... Μ'α μ'α μην απομακρυν-θής πολύ!

— Όχι, όχι... εδώ κοντά, κυρία Τζέννυ.

Κι' ο μικρός, αφού φίλησε τη μητέρα του, έφυγε χοροπηδώντας.

— Το θέλει ο Θεός να μ'α σωθή αυτό το παιδί; είπε τότε ή Τζέννυ. Όχι, αδύνατο, θα το σώση. Κι' ή σωτηρία του θα είναι κι' ή δική μας...

Μην κλαίτε, μ'α απεπλάνεστε. Έχετε πεποίθηση στο Θεό, σ'α και μένα.

Έτσι μιλούσε ή Τζέννυ. Κι' αυτά που έλεγε, έδιναν από τη

δυνατή ψυχή της, που δεν εγνώριζε απελπισία. Ένα πλοίο, όποιοδήποτε, μπορούσε να περάση και να τους πάρη, πριν τους βοη ή χειμώνας σ' εκείνη την άκτι. Δεν ήταν αδύνατο πρόβλημα! Μα κι' αυτό να μ'α συνέβαινε, κι' ο χειμώνας να έρχόταν πριν από το πλοίο, θάπαιρναν τα μέτρα τους για να ξεχειμωνιάσουν εκεί. Στέγη, τροφή, καύσιμη ύλη, είχαν. Μπορούσαν να ελπίσουν πως δεν θα πέθαιναν τουλάχιστο. Κι' όσο ζή κανείς...

Όστόσο, ο Τζών Μπλόκ κι' ο Φραγκίσκος γύριζαν από την έλδρομή τους φορτωμένοι χελώνας. («Έπαιτα συνήθεια

Πολύ νοστήει. Καὶ πορευόμενος
τέλος, πρὸ βάρβατα αὐτὸ εἶναι νοστή-
τερον. — «Γιὰ τὰ μάθω γαλλικά».
Ἐξυπνὴ ἀπάντησις τοῦ προηγου-
ντος *Καμέλιος*. «Ὁ, καμμία
οὐκ ἀξίουν καὶ τὰ τέτοια. — Σκέ-
ψου. Ὅλες ὥσπερ, μοὶ φαίνεται.
Ὅλα πολλὰ φορεῖς παρμένες ἀπὸ
αὐτοῦ, μὴ ἄλλα λόγια. Σὶδὸν πρόλογον
ἔχοντες».

τος λέει, ότι φοβόσε πολλούς, που
ἐνθ' ἐνόμιζε πως ἦσαν πρωτότυποι,
ὕστερα εἶδε πὺς τοὺς εἶχον στοχα-
σθῆναι. Ἄλλοι. Ἄλλὰ καὶ αὐτοὺς
ποὺ ἄφησε, πόσοι νὰ εἶναι ἀπὸ γὰ οἱ
καθαῖοι γνοί, οἱ ἐντελὲς διχοί τε;
Ἄς μὴν ἔχουμε λοιπὸν περισσοτέρας
ἀξιώσεις ἀπὸ τῶν ἄλλων. Ἄς
ἔχουμε ἀπὸ ἑνα Λαοκρατοῦ... Ἄς
προσθεῖω καὶ τοῦτο: Ἡ ἀξία τῶν
ἑκείνων δὲν εἶναι μόνο ἡ πρωτο-
τυπία τους, εἶναι καὶ ἡ διατύπωση,
εἶναι καὶ ἡ μεταξὺ τους ἀμορτία:
νὰ μὴν ἀλληλομυθοῦνται καὶ νὰ
ποτελοῦν ἕνα σύστημα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

[Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀ-
νανέοιται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ
δικαιώματος, δρ. 2. Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ
ἀνανεούμενα λούχουν μέχρι τῆς 30 Νο-
εμβρίου 1921. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ
Α ἀνήκουν εἰς ἀγρία, καὶ ὅσα ἀπὸ Κ
εἰς κορίτσια].

Νέα ψευδώνυμα: Κερκυραϊκὸ
Διαβολάκι ἄ. (ΜΑ). Ὀλυμπιώτισ-
σα, κ. (ΑΧ). Μελάχρα, κ. Νέδων,
ἄ. (ΒΣ). Ἀμάραντος, ἄ. (ΘΣ). Ἐ-
θελοντὴς τοῦ Ἐννάτου, ἄ. (ΚΚ).
Σύλφος Αἰγυπτιώτης, ἄ. (ἰ). Χου-
σανγῆ, κ. (ἰ). Ὑπερήφανος Ἑλ-
λην, ἄ. (ΙΘ). Ἰωάννα Δ' Ἀρκ.,
κ. (ΑΝ). Μάσκα, ἄ. (ΓΠ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Μυρ-
τιά, κ.

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Διὰ 1 ἕως 3 τὸ πολὺ προτάσεις, λεπ. 50.
Διὰ τὰς περιλήψεις λεπτὰ 10 ἢ λέξεις.

Μ. Μ. ἐπιθυμοῦν νὰ νταλλάξουν:
ὁ Ἰδανισμὸς μὲ Σανδ. Ἑλληνοπού-
λαν, Ἰάκωβον ντὲ Τσεμέξ.—ἡ Φού-
λα μὲ Φρόντον, Ἡλέκτρον, Ἡρα, Ἡ-
νέλον, Κατρίν.—ἡ Ροδόδαντὺλος
Αἰγυπία μὲ Κλεφτόπουλο τοῦ 21,
Νύμφην τοῦ Λάσους, Δροσοσταλίδα.—
ἡ Ἑλπιδοφόρα μὲ Φυλὴν τῆς Λέ-
σβου, Μαραμὲν Νειότη, Ἰδανισμὸν.
—ἡ Χαρά μὲ Μελλοδόνατην, Ἀγ-
γελον τῆς Νίκης, Ἀγγελον Εἰσέ-
της, Ἑλπιδοφόρον, Αὐγαριάν, Ἀ-
πῶντη Γαλήνη, Μεδία τῆς Νί-
κης.—ἡ Κόρη τοῦ Αἰθῆρος μὲ Συ-
ρανὸν δὲ Μπερζεράκ, Πεταχτὴ Κου-
κλίτσα, Ἀγαθὸν Διάβολον.—τὸ Πε-
ρκαϊκὸν Διαβολάκι μὲ Χανουμάκι, Ἀ-
ραπιάκι, Ἀλτρονίστριαν.

Ἡ Διαπλάσις ἀσπάζεται τοὺς
φίλους τῆς: Θυέλλαν (καὶ τὸ γράμμα
σου ὠραϊότερον καὶ οἱ φωτογραφίαι
εὐχαριστῶ πάρα πολὺ) Γαλανὸ Ἑλ-
ληνοπούλο (δὲν χρειάζεται ἀπολογία.)
Ο.Ο.Ο. (στεῖλε τὴν διεύθυνσίν σου στὸν
κ. Σ. καὶ θὰ κάμῃ, ὅτι μπορεῖ) Σύλ-
λογον «Ὁ κόσμος τῆς Διαπλάσεως»
(πολὺ ὠραῖο τὸ Καταστατικὸ καὶ
καλύτερα ποῦ τὸ τυπώσατε, ἀπὸ εἴχα-
τε λεπτὰ ἀξίει). 2) Νύμφην τοῦ (μὴν
ἀνησυχῆς θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν) Κλε-
φτόπουλο τοῦ 21 (καὶ τοῦ δικού σου
Συλλόγου τὸ Καταστατικὸ πολὺ καλὸ
μπράβο, παιδιὰ μου, νὰ ἐργασθῇ καὶ
νὰ μὲ βοηθήσετε στὸ ἔργο μου) Φού-
λαν (καί). Ἀνδρέαν Σ. Α. (χαίρω
πολὺ γιὰ τὴν γνωριμία καὶ εὐχαριστῶ
γιὰ ὅσα γράμματα πάρε καὶ ψευδώνυμο,
ἂν θέλῃς νὰ ἔχουμε ἀλληλογραφίαν)
Βεν. Η. Σαο. (ἔλαβα, εὐχαριστῶ
εἰδὲς ποῦ ψευδώνυμο σου εἰσάλεξα)
Ἀθυρόστομον Ἡχώ (ἀπὸ πᾶρα νὰ
τάλλῃς; ἀκόμα δὲν τὸ πῆρες ἰ ἀφρ-)

σε, ὥς νὰ τὸ μάθουν ὅλοι, ἔχεις κα-
ρὸ) Β. Παγκ. (δὲν δημοσιεύω ἔργα
εἰμὴ τῶν τακτικῶν συνεργατῶν μου)
Ἰδανισμὸν (βεβαίως ἔστειλα εὐχαριστῶ
πολὺ γιὰ τὸ ἐξοπλισμὸν) Μαίτην Ζ.
(μὲ πολλὴ μου χαρὰ ἔλαβα γράμμα
σου ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρὸ ἔστειλα)
στὴ διεύθυνσίν σου τὸ ὑπόλοιπο δρ. 1,50)
Ποίγηρα Ζιλά (ἔστειλα δὲ) αὐτὰ
ποῦ ρωτᾷς, τὰ λέει ὁ Ὁδηγός. Στε-
ναγμὸν τοῦ Λάσους (βεβαίως ἐπιτρέπε-
ται καὶ ἐπιστολὴ πρὸς διαδίδασιν
πρέπει νὰ ἔχῃ μέσῃ 30 λεπτῶν γραμ-
ματισμὸν) Νύμφην τοῦ Κιθαιώ-
ρος (αὐτὸ σοῦ εἰσάλεξα σ' ἔγραψα καὶ
γιὰ τὴν Καντονέττα χαίρω πάρα
πολὺ πὺς ἀποράσεις νὰ μὲ γράφῃς)
Νεραῖδα τοῦ Εὐρίπου, Εὐθυμὴν
Ἐνότητα κλπ. κλπ.

Γ. Δ. Μιχ., Κυρ. Ε. Φ., Μάγαν
Αντιπότην, Οὐράνιον Θόλον (εὐχαρι-
στῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐξοπλισμὸν).
Μαριέττον τῶν Δελφῶν, Λαγάναν,
Σύλον Ἀπελκοντον (ἔλαβα, εὐχαριστῶ).
Δημ. Σ. Κόκ., Γύφτισσαν, Βασ.
Σπ. (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν
8 Μαρτίου θάπανθῶ εἰς τὸ προσεχές.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 1940ν Διαγωνισμοῦ
λύσεων Μαρτίου — Μαῖου Αἰ λυ-
σεις δεκταὶ μέχρι τῆς 13ης Μαῖου
ἀλλὰ καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης
ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν ἀκόμη δημοσι-
εῦθ' ὅπως καὶ τῶν προηγουμένων φυλ-
λαδίων].

220. Λογοπαικτικὸς Συλλαβό-
γραφος.

Ἄν τις ἐνώσης σύνδεσμο
Μὲ ἀριθμητικὸν,
Ἀμέσως σχηματίζεται
Πανύλην βουνόν.

Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Περούεζ

221. Τονόγραφος

Ὅπως εἶμαι ἂν μάρτυς,
Εἶμ' ἐπὶ ῥημα κοινόν.
Ἄν τὸν τόνο μου κινήσης,
Ἀποκτῇς σὺνὸν χοντρό.
Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Ἐρῶτωνος

222. Μεταγραμματισμὸς

Τῆς Γαλλίας ποταμὸν
Μέσ' στὸ Κόγγον θάπανθῃς,
Ἄν τοῦ γράμματος ἕνα νῶ
Καὶ τὸ λάμβδα του τοῦ σόβου.
Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Ἀτρου. Θαλασσομάχου

223. Ἀναγραμματισμὸς

Σὲ πόλη κάποια Βαλκανικὴ
Δόνησιν γίνεσαι σεισμική.
Κι' ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν χαλασμένην,
Ὅμορπον ὡς βλεπὼ νὰ βγαίνῃ.
Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Διπλάνου

224. Αἵνιγμα.

Τοῦ ὅλου μόνο μέρος
Τὸ ὅλον μου δηλώνει.
Ἀλλὰ τὸ ἥμισυ μου
Τὸ ὅλον φανερώνει.

Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Μεσημβρ. Ἀστέρως

225. Γωνία.

+ **** = Θηρίον
+ *** = Ἀγαματοποιὸς
+ ** = Νῆσος τοῦ Αἰγαίου
+ * = Πόλις τῆς Ἑλλάδος
+ **** = Ἀπόστολος

Οἱ σταυροὶ καθέως ἀρχαία περίφη-
μος πόλις.

Ἐστὶν ὑπὸ Ἑδωνθίας Τσαπαλῆας

226—228. Λογοπαίγνια

1.—Ποῖα ἀρχαία πόλις εἶναι χρονική
1. — διαίρεσις;

2.—Ποῖα σημερινὴ πόλις εἶναι μικρὴν
σπλάχον;

3.—Καὶ ποῖα παίζεται στὸ θέατρον;
Ἐστὶν ὑπὸ Βεν. Η. Σαράβα

229—233. Μαγικὸν Γράμμα

Τὴν προσθήκην ἑνὸς γράμματος, πάν-
τοτε τοῦ αὐτοῦ, εἰς ἑκάστην τῶν κάτω-
θι λέξεων, νὰ σχηματισθῇ ἄνευ ἀνα-
γραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:
ὄνος, ὄρῳ, λευκός, παρὰ, παῖς.

Ἐστὶν ὑπὸ τῆς Στοιγγίας

234. Φωνητικὸν

π - φ - χ - κ - μ - ρ - τ

Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Ὑπερασπ. τοῦ Σουλίου

235. Γρίφος

μέλι

Τομὴ μέλι ΜΡΤ μέλι

μέλι μέλι

Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Σερ. Ραβηγγάρ

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

236—238. Devinettes

1.—Quel est le fruit que l'on
trouve au bord des rivières
poissoneuses?
2.—Quel est le chien qui est
indispensable à la chasse, mais
qui n'aboie jamais?

3.—Quel est le marin qui est
fait de savon?

Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Ἀρεως

239. Μεσοσιχίς

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν κάτωθι
λέξεων, εἰς τὴν Γαλλικὴν, ἀποτελοῦν
τὸν Λαῖνον:

1, Πλήρης. 2, Δραστήριος. 3, Ζύ-
θος. 4, Ὀριον. 5, Χορὸς. 6, Σκηνή.
7, Ἀλλοίμονον.

Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Ὀνεῖρου τῆς Κύπρου

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλλον 1.

1. Λεωνίδας (Λέων, Ἰδία)—2. Φά-
οιστε (φᾶ, οὔστ!)—3. Βρώμη - Ρώμη.
—4. Ἰούδας - Βούδας.—5. Ἀλφειὸς -
ἔλαρος.

6.

7. ΣΕΡΒΙΑ (Ἐρία, Ρεα, Βία, Ἰ-
σι, Ἀσέβια).—8—12. Διὰ τοῦ ΚΑ:
Κλέων, κλάδος, κλάσις, κλίνη, κλί-
σις.—13. Χαρὰ στὸ γέρο ποῦ ἀγρυ-
πνᾷ, στὸ νέο ποῦ κοιμᾶται.—14. Ἡ

Ἑλλὰς ἐπὶ 400 ἔτη ἦτο ὑπὸ δου-
λειαν. (Ἡ Ἑλλὰς - ἐπὶ 400 - ἔτη - ἦτο
ὑπὸ δουλοῦ - ἄν).—15. PARIS (Pous-
ser, Aimer, Raison, Immortel,
Sud.).—16—17. 1. La jeunesse est
le printemps de la vie. 2. Cha-
cun prend son plaisir ou il le
trouve.

Οἱ ΑΛΛΑΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ

Συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ
δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν τὴν
διεύθυνσιν εἰς τὸ Γραφεῖον μας,
ἀποστέλλοντες καὶ ἰ διαμαρτὴν διὰ
τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταβίτας.

Ἄλλως δὲν εὐθυνοῦμεθα διὰ τὴν
ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879—1894)
ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους
ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ
ἑξῆς δέκα: 5ος, 7ος, 12ος, 13ος,
18ος, 19ος, 20ος, καὶ 21ος.
Καστός τόμος δραχ. 5, ταχυ-
μικρὸς δὲ ἀποστέλλόμενος δραχ.
5,30 διὰ τὸ Ἐσωτερικόν
δραχ. 5,60 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν

Τῆς Β' Περιόδου (1894—1904)
ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες
μοι, 27 ἐν ὅλῳ.—Ἐκαστός τὸ
ἄρραφος δραχ. 16 καὶ ραμμένους
18. Ταχυδρομικὴ τέλη ἑκά-
στομὸν προσθετέα εἰς τὰς ἀνω
μάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν δραχ.
50 ὁ ἄρραφος καὶ δραχ. 1,50 ὁ
ρραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν
1,50 εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπ-
στοιχεῖα δρ. 2 (ὁ ἐλάχιστος δόρος.) Πᾶς
τῶν 10 λέξ. 20 λεπτ. λέξεις, μὲ ταχέως
στοιχεῖα λεπ. 30 καὶ μὲ κεφαλαία λεπ.
Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 1.

[ΚΑ'—96]
Ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω ε.
μὲ ἀπασπάσαντας.—Ἡλίας Για-
ρέλλος, Ρ. Γ. Ἀθῆναι.

[ΚΑ'—97]
Συρανὸν δὲ Μπερζεράκ, εὐχαρισ-
τῶ. Πρὸς τὸ παρὸν ἀδυνατῶ.

Σεπτεμνην Κορφατοποιῶν
[ΚΑ'—98]

Τριαντάφυλλο τ' Ἀπρίλη, Τε-
ταρτὰ, ἂν μπορεῖτε στείλετε πρὸς
τοὺς γράμματα.—Νύμφη τοῦ Λά-
σου [ΚΑ'—99]

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «Ἡ ΡΩΜΗ»

Πρόεδρος: Ἀριελ. Ἀντιπρόεδρος:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:

Γραμματεὺς: Γραμματεὺς:
Γραμματεὺς: Γραμματεὺς: